

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від _____ 20 ____ року м. Тернопіль № _____

***Про затвердження програми
розвитку рибного господарства
Тернопільської області
на період до 2030 року***

Відповідно до законів України „Про місцеві державні адміністрації”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій”, статті 15 Закону України „Про правовий режим воєнного стану”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні” і № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій”, від 1 травня 2023 року № 254/2023 „Про продовження строку дії воєнного стану в Україні”, постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 „Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 травня 2023 р. № 402-р „Про схвалення Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації у 2023-2025 роках”:

1. Затвердити програму розвитку рибного господарства Тернопільської області на період до 2030 року, що додається.

2. Контроль за виконанням цього розпорядження доручити заступникові начальника обласної військової адміністрації згідно з розподілом обов’язків.

Начальник військової адміністрації

Володимир ТРУШ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 390/01.02-01 від 28.07.2023

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000067EF2E00498EA100
Підписувач Труш Володимир Любомирович
Дійсний з 17.03.2022 15:54:06 по 17.03.2024 15:54:06

Віктор Устенко

Світлана Беспоповцева

Володимир Стахів

Олег Коляса

Марія Перейма

Володимир Комінко

Ольга Хвас

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
обласної військової адміністрації

№ _____

ПРОГРАМА **розвитку рибного господарства Тернопільської області** **на період до 2030 року**

I. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення програми	департамент агропромислового розвитку Тернопільської обласної військової адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 травня 2023 р. № 402-р „Про схвалення Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023 – 2025 роках”, постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 р. № 252 „Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану”, постанова Верховної Ради України 13 липня 2000 року № 1885-III від „Про концепцію розвитку рибного господарства України”
3.	Розробник програми	департамент агропромислового розвитку Тернопільської обласної військової адміністрації
4.	Співрозробники програми	управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області
5.	Відповідальний виконавець програми	управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області
6.	Учасники програми	Регіональний офіс водних ресурсів у Тернопільській області, управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної військової адміністрації, рибні господарства різних форм власності
7.	Термін реалізації програми	2024-2029 роки
	етапи виконання програми	I етап – 2024-2025 роки II етап – 2026-2029 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	обласний бюджет, бюджети територіальних громад, кошти інших джерел
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього,	43240 тис. гривень

	у тому числі:	
1)	коштів державного бюджету	-
2)	коштів обласного бюджету	6240 тис. гривень
3)	коштів районних бюджетів	-
4)	коштів бюджетів територіальних громад	16000 тис. гривень
5)	коштів з інших джерел	21000 тис. гривень

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Ця програма розроблена на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 травня 2023 р. № 402-р „Про схвалення Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023 – 2025 роках”, постанови Верховної Ради України від 13 липня 2000 року № 1885-III „Про концепцію розвитку рибного господарства України”.

Розвиток рибництва є необхідною складовою для задоволення фізіологічних потреб населення в цінному продукті харчування – рибі та продукції з неї. Однак, економічні та соціальні проблеми в розвитку сільськогосподарського виробництва значно вплинули на стан розвитку галузі рибництва.

Через відсутність державної підтримки розвитку рибництва, а також погіршення екологічного стану значно погіршилося використання природних та штучних водойм, скоротилися обсяги вирощування і вилову риби.

При вирішенні цих проблем велике значення має раціональне використання внутрішніх водойм загального використання. Природнокліматичні умови Тернопільської області забезпечують ресурсний потенціал та сприяють розвитку рибного господарства на внутрішніх прісноводних водоймах. Згідно з даними рибоводно-біологічного обстеження, проведеного іхтіологічною службою Тернопільрибоохорони, в області є значна кількість водойм з екологічними умовами, які сприяють вирощуванню риби і можуть забезпечити нормальний розвиток галузі.

Зокрема, станом на 01 січня 2023 року, на території Тернопільської області є 19 водосховищ. Загальна площа їх водного дзеркала становить 2680 га. В межах області є 1205 ставків загальною площею 9035 га.

У більшості випадків неефективно використовуються як природні, так і штучні водойми та стави.

Кризовий стан рибного господарства області спричинений:

відсутністю механізмів державного регулювання функціонування рибогосподарського комплексу;

відсутністю висококваліфікованих спеціалістів зі спеціалізованих напрямів рибництва;

відсутністю механізмів державної підтримки та залучення інвестицій для оновлення матеріально-технічного забезпечення рибного господарства;
 антропогенними чинниками, зокрема техногенним забрудненням, забудовою та засміченням прибережних смуг та самих водойм;
 незаконним (браконьєрським) виловом риби, неконтрольованим аматорським рибальством, підводним полюванням;
 недостатнім відтворенням запасів водних біоресурсів, їх виснаженням у попередні роки;
 відсутністю сучасних біотехнологій у діяльності галузевих підприємств;
 відсутністю забезпечення рибних господарств якісними комбікормами;
 зменшенням кількості наявних водойм, нерестовищ через замулення, забруднення води, а також джерел постачання води;
 несформованістю племінної бази для вдосконалення якості об'єктів аквакультури.

Проблемами, на розв'язання яких спрямована програма розвитку рибного господарства Тернопільської області на період до 2030 року (далі – програма) є: низькі показники відтворення аборигенних видів риб та виробництва рибної продукції; низький освітній та кваліфікаційний рівень спеціалістів, що займаються рибництвом; браконьєрство на водоймах області.

Програма спрямована на реалізацію державної політики щодо розвитку аквакультури рибоводними господарствами, розроблення наукового новітнього підходу до відновлення галузі шляхом контролю іхтіопатологічної ситуації, проведення селекційно-племінної роботи в господарствах, розвитку любительського і спортивного рибальства на водоймах загального користування за рахунок благодійних коштів громадських організацій рибалок-любителів Тернопільської області. У зв'язку з цим, необхідно здійснити ряд заходів, спрямованих на відтворення рибних запасів області та реконструкцію сучасної аборигенної іхтіофауни, з метою підвищення її біорізноманіття за рахунок цінних та зникаючих видів риб, підвищення природної рибопродуктивності водойм за рахунок оптимізації та якісного використання кормових ресурсів водойм. Такі заходи будуть ефективними лише у разі їх якісного наукового обґрунтування. Разом з цим, виникає потреба у забезпеченні нових ефективних підходів до здійснення охорони рибних запасів та екосистем в цілому.

III. Визначення мети програми

Метою програми є збереження та відтворення рибних запасів, поліпшення стану природних водойм та подальший розвиток рибного господарства Тернопільської області.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми; строки та етапи виконання програми

Реалізація програми протягом двох етапів (2024-2025 та 2026-2029 років) дасть можливість покращити аквакультуру, підвищити ефективність виробництва та збільшити обсяги використання біоресурсів.

До нарощування темпів виробництва та підвищення якості рибної продукції призведе побудова власної лінії для виробництва спеціальних комбікормів для риб.

Проблему стосовно відсутності якісного зарибку на території Тернопільської області, збільшення рибопродуктивності як природних, так і штучних водойм можливо вирішити шляхом побудови власного рибовідтворювального інкубаційного цеху та товарного підприємства в установці зворотнього циклу водопостачання (УЗВ), що забезпечувало б зарибком рибні господарства всіх форм власності та товарною рибною продукцією торгівельні мережі області.

З метою підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня потрібно постійно здійснювати навчання працівників рибоводних господарств всіх форм власності (проведення семінарів, курсів навчання, забезпечення спеціалізованими посібниками).

Основними умовами вирішення питання боротьби з браконьєрством на водоймах області є посилення мобільності, дальності виїздів, оперативності реагування оперативної групи органів рибоохорони, що може бути здійснено лише при зміцненні матеріально-технічної бази, збільшення кількості транспортних засобів та флоту.

Проведення рибницько-меліоративних робіт (розчистка водойм, впорядкування прибережних захисних смуг, розкорчовування, зариблення водойм цінними видами риб) призведе до покращення актуально якісного та кількісного стану іхтіофауни регіону.

Строк виконання програми 2024-2029 роки.

V. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Заходами програми протягом двох етапів (2024-2025 та 2026-2029 років) передбачено:

- 1) створення сприятливих умов для розвитку рибного господарства;
- 2) збільшення виробництва рибної продукції у рибогосподарських підприємствах;
- 3) ефективне використання природних кормових ресурсів водосховищ за рахунок вселення і культивування високопродуктивних видів гідробіонтів, у тому числі на основі полікультури;

5) зменшення витрат на виробництво рибної продукції за рахунок застосування ресурсозберігаючих технологій і обладнання, скорочення витрат при вилові, транспортуванні, переробці і реалізації продукції;

6) покращення менеджменту виробництва рибної продукції шляхом удосконалення структури виробництва, застосування сучасного маркетингу і підвищення кваліфікаційного рівня виробничого потенціалу;

7) проведення наукових досліджень на водних об'єктах області з метою визначення видового, вікового різноманіття іхтіофауни, рибопродуктивності, попередження та профілактика спалахів хвороб риби, моніторинг екологічної ситуації;

8) якнайширше залучення ставокого фонду за межами населених пунктів для товарного вирощування риби, передача на конкурсній основі в оренду ставів, здійснення вирощування риби згідно з розробленими науковими обґрунтуваннями та режимами рибогосподарської експлуатації водойм;

9) розвиток у межах населених пунктів культурних рибних господарств для розвитку любительського і спортивного рибальства;

10) вжиття заходів для збереження та збільшення рибних запасів шляхом зариблення внутрішніх природних водойм області та інших водних об'єктів цінними видами риб. Впорядкування місць для відпочинку громадян та риболовлі на берегах водойм;

11) здійснення контролю щодо зариблення водойм на території області;

12) охорону рибних та інших водних живих ресурсів. Покращення матеріально-технічного забезпечення державного органу рибоохорони для здійснення оперативних рибоохоронних рейдів з метою боротьби з браконьєрством.

Реалізація програми дасть змогу забезпечити:

вселення цінних видів риб у природні та штучні водойми області;

поновлення видового складу аборигенних видів риб та проведення біомеліорації щодо зменшення заростання водойм водною рослинністю;

визначення та збереження основних нерестових та зимувальних угідь риб у розрізі річкових басейнів;

посилення охорони рибних запасів області із залученням органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, природоохоронних служб та громадськості;

підтримку суб'єктів господарювання, що здійснюють вирощування природних біоресурсів, та розвиток аквакультури в області;

проведення досліджень щодо якості рибопосадкового матеріалу та вирощеної товарної риби;

розвиток любительського і спортивного рибальства;

здійснення наукового моніторингу стану рибних запасів у водоймах області та визначення пріоритетних напрямів їх збереження та примноження.

Розрахунок для зариблення одного гектара водойм здійснюється з врахуванням нормативних показників.

Вага одного зарибка в середньому складає 25-30 грам. Для зариблення одного гектара водного плеса необхідно коропа 1000-2000 штук, товстолоба – 500 штук, білого амура – 200-500 штук.

На 840 тис. гривень протягом дії програми в середньому за рік можна закупити 300 кг зарибку білого амура, яким можна зарибити 60 га водного плеса, 2500 кг зарибку товстолоба на зариблення 200 га. водного плеса, 7700 кг зарибку коропа на зариблення 308 га водного плеса.

Загальна кількість закупленого зарибку в середньому за рік становитиме 10500 кг, яким можна зарибити 588 га водного плеса внутрішніх природних водойм області (водосховищ і озер). В результаті зариблення виробництво продукції аквакультури області збільшиться: коропа – на 108 тонн, товстолоба – на 32 тонни, білого амура – на 3,6 тонни. При високій ефективності нересту в подальшому саме на цих факторах та поколіннях риб, яке буде відтворюватись, базуватиметься розвиток рибної галузі області.

Заходи програми передбачено реалізувати за рахунок коштів обласного бюджету в сумі 6240 тис. гривень, бюджетів територіальних громад - 16000 тис. гривень, коштів інших джерел – 21000 тис. гривень.

Ресурсне забезпечення програми

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	I етап		II етап				Усього витрат на виконання програми
	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	6540	6540	7540	7540	7540	7540	43240
державний бюджет	-	-	-	-	-	-	-
обласний бюджет	1040	1040	1040	1040	1040	1040	6240
районні бюджети	-	-	-	-	-	-	-
бюджети територіальних громад	2000	2000	3000	3000	3000	3000	16000
кошти інших джерел	3500	3500	3500	3500	3500	3500	21000

тис. гривень

Заплановані результативні показники

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок програми	Вихідні дані на завершення програми	З них за роками					
					І етап		ІІ етап			
					2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік
I	Показники продукту програми									
1.	Кількість зариблених водних ресурсів	тонн	-	63,0	11,0	10,8	10,6	10,4	10,2	10,0
II	Показники ефективності програми									
1.	Середня вартість однієї тонни зарибку	гривень	-	80000,0	76363,6	77777,8	79245,3	80769,2	82352,9	84000,0
III	Показники якості програми									
1.	Приріст водних біоресурсів внаслідок природного відтворення (нересту)	%	-	100	-	-	10	30	60	100

VI. Напрями діяльності та заходи програми розвитку рибного господарства Тернопільської області до 2030 року

з/ п	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів програми	Строк виконня заходу	Виконавці	Джере- ла фінансу вання	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість) тис. гривень						Очікуваний результат
						І етап		ІІ етап				
						2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Розвиток рибного госпо- дарства	1) проведення селекційно- племінної роботи; 2) підвищення рибопродуктивн ості водних об’єктів; 3) розвиток новітніх технологій розвитку рибного господарства	2024- 2029 роки	управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області	кошти інших джерел	400	400	400	400	400	400	збільшення продук- тивності риби
2.	Забезпе- чення якісним зарибком	зариблення внутрішніх водойм	2024- 2029 роки	департамент агропромисло- вого розвитку, управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації, управління Державного	облас- ний бюджет	840	840	840	840	840	840	1) забезпе- чення якісним зарибком природних водойм – 10,5 тонн щорічно, виращування 108 тонн коропа, 32 тонни товстолюба і 3,6 тонни
					бюд- жети терито- ріаль- них громад	500	500	500	500	500	500	

				агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області	кошти інших джерел	500	500	500	500	500	500	білого амура: 2) висока ефективність нересту і в подальшому саме на цих факторах та поколіннях риб, яке буде відтворю- ватись, базувати- меться рибний промисел області
3.	Боротьба з браконь- ерством	придбання спецтранспорту та плавзасобів	2024- 2029 роки	департамент агропромисло- вого розвитку обласної військової адміністрації, управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області	облас- ний бюджет	200	200	200	200	200	200	збільшення кількості оперативних рейдів органами рибоохорони
4.	Проведен- ня рибницько- меліоратив- них робіт на	встановлення штучних нерестовищ, розчистка, розкорчування водойм та	2024- 2029 роки	Регіональний офіс водних ресурсів у Тернопільській області, управління	бюдже- ти терито- ріаль- них громад	1500	1500	2500	2500	2500	2500	збільшення природної рибопро- дуктивності водойм на 25%

	водоймах області	боротьба з їх цвітінням		Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області, орендарі земель водного фонду	кошти інших джерел	2500	2500	2500	2500	2500	2500	
5.	Навчання спеціалістів рибницьких підприємств всіх форм власності	проведення семінарів, курсів навчання спеціалістів рибогосподарських підприємств	2024-2029 роки	управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області, Львівська дослідна станція науково-дослідного інституту рибного господарства України НААН, природоохоронні органи	не потребує фінансування							підвищення кваліфікаційного та освітнього рівня спеціалістів, що займаються рибництвом
6.	Розвиток любительського та спортивного рибальства	1) створення і розвиток громадських організацій рибалок-любителів; 2) охорона водних ресурсів	2024-2029 роки	кошти інших джерел	100	100	100	100	100	100	100	розвиток любительського рибальства, залучення громадськості до заходів щодо

												збереження рибних запасів
ВСЬОГО:					держав- ний бюджет	-	-	-	-	-	-	
					облас- ний бюджет	1040	1040	1040	1040	1040	1040	
					район- ні бюдже- ти	-	-	-	-	-	-	
					бюдже- ти терито- ріаль- них громад	2000	2000	3000	3000	3000	3000	
					інші джерела	3500	3500	3500	3500	3500	3500	

VII. Контроль за ходом виконання програми

Координацію та контроль за ходом виконання програми здійснює департамент агропромислового розвитку Тернопільської обласної військової адміністрації.

Зариблення водних об'єктів здійснюється в присутності представників головного розпорядника коштів - департаменту агропромислового розвитку Тернопільської обласної військової адміністрації, відповідального виконавця програми – управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області, громадських організацій, науковців.

Відповідальним за взаємне інформування учасників програми є управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області.

Звіт про хід виконання програми подається управлінням Державного агентства меліорації та рибного господарства у Тернопільській області департаменту агропромислового розвитку обласної військової адміністрації щороку до 10 січня та 10 липня протягом 2024-2030 років.

Департамент агропромислового розвитку обласної військової адміністрації забезпечує подання узагальненої інформації про хід виконання програми департаменту економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації щороку до 20 січня та 20 липня впродовж 2024-2030 років.

**Директор департаменту
агропромислового розвитку
військової адміністрації**

Володимир СТАХІВ

Олег Коляса